www.kurdistannet.org
24-7-2006 13:59بەکاتی ناوەندی ئەوروپا

کی تیرۆریستە P. K. K یان دەوڵەتی تورکیا؟ .، . ستیڤان شەمزینانی

بەپلەی یەکەم و سەرەکیترین پاساوی دەوڵەتی کەمالیستی تورکیا بۆسەرکوتکردنی جوڵانەوەی ڕزگاریخوازی گەلی کوردستان لەباکوور و دژایەتیکردنی پارتی کرێکارانی کوردستان بەهانەی تیرۆریست بوون و بەرپاکردنی توندو تیژییە لەوڵاتی تورکیا.
ئەسڵی هاوکێشەکە لێرەوە دەستپێناکات چەند دەستەو یەکەیەکی گەریلا یان ئەندامانی P. K. K پەلاماری بنکە سەربازیی و ستراتیژییەکانی دەوڵەتی تورکیا دەدەن.
ئەمە قۆناغێکی لەدواترە و دەشی ئێمە ورد بەدوای ڕەگوڕیشەی پیادەکردنی ئەو توندو تیژییانەدا بچین، ئاخۆ کی بەرپرس و گوناهباری یەکەمە؟
بێگومان زەبروزەنگی گەلی کوردستان لەوێندەری لەخۆیدا کردار نییە بەڵکو پەرچەکردارە بەواتایەکی تر کاردانەوەیەکە لەژێر پاڵە پەستۆیەکی زۆر بەهێزو کاریگەری توندوتیژیی.
ئەوە دەوڵەتی کەمالیستی تورکیایە لەماوەی 82 ساڵی ڕابردوو لەسەر ئاستی دەوڵەتی تیرۆری بەڕێوەبردووە نەك گەلی کورد، ئەوە دەوڵەتی تورکیایە ماوەی هەشتا ساڵی تەواوە زمانی کوردیی وەك تلیاك و حەشیشە یاساغ کردووە.
ئەوە دەوڵەتی تورکیایە خاوەنی تیۆری زمانی خۆر و هەزارویەك تیۆری تری ڕەگەزپەرستی و تورکپەرستییە. ئەوە ژاندرمە و سوپای تورکیایە گوندەکانی کوردستان وێران و کاول دەکات.
ئەوە دەوڵەتی تورکیایە هەموو مافێکی مرۆیی و سەرەتایی لە ئینسانی کورد سەندۆتەوە و دیلی تۆرانیزمی کردووە.
ئەوە دەوڵەتی تورکیایە شێخی پیران و پۆل پۆل شۆرشگێڕانی کورد لەسێدارە دەدات و شۆرشی ئاگریداخ و دێرسیم بەزەبری تیرۆر و سووتاندن دەپوکێنێتەوە.
ئەوە دەوڵەتی تورکیایە شەمزینان تێکەڵ بەئاگرو خوێن و فرمێسك دەکات.
ئەوە دەوڵەتی تورکیایە نەخشەی دوورو درێژی لەبەردەستە بۆ لەنێوبردن و ژینۆساید کردنی تێکڕای گەلی کورد.
ئەوە دەوڵەتی تورکیایە دەیەوی بەتازەترین چەکی ناتۆوە لەشکرکێشی بکاتە قووڵایی پارچەیەکی ڕزگارکراوی کوردستانەوە.
ئەوە دەوڵەتی تورکیایە خاکی کوردستانی داگیرکردووە و گەلەکەی لەژێر سایەی ستەم و زۆردا ڕاگرتووە، ئاخر هیچ کات کورد خوازیاری پێکەوەبوون نەبووە لەگەڵ تورکدا لە سنووری دەوڵەتێکدا، بەڵکو کورد لەکاتی داڕوخانی تەواوەتی دەسەڵاتی ئیمپراتۆریای عوسمانلییەوە (پیاوە نەخۆشەکە) چاوەڕێی ڕزگاربوون و دەوڵەتی نەتەوەیی خۆی دەکرد و دەیویست بەهەر نرخێك بووە لەژێر چنگی داگیرکەرانی فارس و تورك بێتەدەری.
ئەفسەری بەریتانی لەبیستەکانی سەدەی ڕابردوو لەبەغداد (سێر ئەرنۆڵد ویڵسن) باسی بارودۆخی کوردەکانی ئەوسا دەکات و دەڵێت (کوردەکان نەدەیانەوی لەژێر دەسەڵاتی تورکدا بمێننەوە، نە دەشیانەوی بخرێنە ژێر دەسەڵاتی عێراقەوە) .

ئاشکراشە کورد داوای دەوڵەت و قەوارەی سەربەخۆی کردووە و ویستوویەتی لەبارودۆخی گۆڕاوی دوای برانەوەی جەنگی یەکەمی جیهانی کەڵك وەربگری و هەنگاو بە ئاقاری دەوڵەتی نەتەوەییدا بنی، بەڵام بارودۆخەکە بەقازانجی کورد نەچۆیە پێشەوە و بەرژەوەندیی زلهێزەکانی براوەی جەنگی یەکەمی جیهانی وایخواست کورد دابەشبکری بەسەر چەند وڵاتێکی دەوروبەریدا بەمەش قۆناغی نەهامەتییەکانی کورد کە تا ئەمرۆش بەردەوامە دەستیپێکرد.
لینین – کتێبی (حرکە شعوب الوگنیە التحرریە) دەنووسی (هەر گەلێك دوور لەبڕیارو خواستی خۆی، خرایە سەر خاك و گەلێکی دیکە، ئەوە گەلێکی دەست بەسەردا گیراوە) .
کوردیش دوور لەخواست و بڕیاری خۆی بەخەڵك و خاکەوە بەسەرچوار دەوڵەتی کۆنەپەرستی ناوچەکەدا دابەشکرا کە هەر چواریان هەڵگری دیدی نەتەوە پەرستی و توندوڕەویی مەزهەبین.
دەوڵەتی تورکیا یەکێك لەدڕەندەترین ئەو دەوڵەتانە بوو کوردی بەسەردا دابەشکرا، هەروەك ئاماژەم بۆکرد کارنامەو بیلبیۆگرافیای تاوانەکانی دەوڵەتی تورك ئاشکراو ڕوونە و لەژماردن نایەن.
سەرەڕای جینایەتەکانیشی دەوڵەتی تورکیا دەیەوی بەمیکانیزمی پروپاگەندەو چەواشەکردنی ڕای گشتی جیهانی هێزێکی خەباتکاری کوردی وەك پارتی کرێکارانی کوردستان بەتیرۆریست لە قەڵەم بدات و بیکاتە بیانووی سەرکوتکردنی زیاتری هاوڵاتیانی کورد و تێکشکاندنی بزاڤی نیشتمانی گەلی کورد.
ئەمرۆ لەهەرکاتێکی تر زیاتر تورکیا مکوڕە لەسەر ئەو ئەجێندەیە و تەنانەت سەروەریی بەشێکی ڕزگارکراوی کوردستان پێشێل دەکات و بەویستی خۆی لەشکرکێشی دەکات.
ڕاستە P. K. K لەماوەی ساڵانی ڕابردوودا بەهێزی عەسکەریی و چالاکی شۆڕشگێڕانە وەڵامی کردەوەکانی ژاندرمە و دەوڵەتی ژەنەڕاڵەکانی داوەتەوە بەڵام ئەو ڕێگەیە کورد و P. K. K هەڵیان نەبژاردووە بەڵکو بەزۆر بەسەریاندا سەپێنراوە.
P. K. K هەموو کات ئامادەبووە دیالۆگ لەگەڵ دەوڵەتی تورکیا بکات بۆ دەستەبەرکردنی مافەکانی کورد بەڵام بەتەنگەوە هاتن لەلای لایەنی بەرامبەر نەبووە بۆیە بەناچاریی مەوجەکانی توندوتیژیی جارێکی تر دەستپێکردۆتەوە، من تووندوتیژیی P. K. K ناودەنێم زەبرو زەنگی ناچاریی.
نووسەری خەڵکی گواتیمالا (ئانخل ئاستۆریاس) دەنووسی (بەلای منەوە توندوتیژیی چەکێکە وەك هەموو چەکێکی تر، دەبێت لەکاتی لەبارو گونجاودا بەکاربیهێنی) .
بۆیە ناکری تۆ بەدیار سەرکوتکردنی گەلی کوردەوە دابنیشیت و خۆت بە ئۆپۆزیسیۆن بزانیت ناچاری کاردانەوەت هەبی، بێگومانیش تاکە ڕێگا هەر زەبروزەنگی شۆرشگێڕانەیە چونکە دەوڵەتی تورکیا هەموو دەرگاکانی بەیەکگەیشتن و لێك حاڵی بوونی داخستووە کەواتە پێویستە لەکاتی لەبارو موناسیبدا توندووتیژیی وەك چەکێك رۆڵ بگێرێت.
هەندێکجار گوێمان لەوە دەبێت دەوڵەتی تورکیا ئەو فۆرم و تاکتیکانەی گەریلا بەکاریدەهێنێت لەجەنگ و ڕوو بەڕووبونەوە سەربازییەکاندا بەتیرۆرو جەنگی فریودەرانە لەقەڵەم دەدات، لەکاتێکدا ژەنراڵەکان لەهەموو کەس باشتر دەزانن جەنگ هونەرەو یاساو پرەنسیپ و فێڵ و فریوودانی تایبەت بەخۆی هەیە و هەرئەوانەش زامنی سەرکەوتنی جەنگ دەکەن.
لەمبارەوە ڕای دکتۆر (ناجی تکریتی) بەنموونە وەردەگرین کە دەڵی (هەر لە کۆنەوە گوتراوە، جەنگ فریودانی بەرامبەرە، گورز وەشاندنی یەکەم کاریگەریی دەبێت لەتێکشکاندنی هەیبەتی دوژمن) .
تاکتیك و فریودانەکانی گەریلا ناچێتە قاڵبی تیرۆرەوە بەقەدەر ئەوەی لەسنووری هونەرەکانی جەنگ و هێرش کردندایە، خۆناکری تۆ ڕێوشوێنی سەربازیی و فۆرمی هێرشکردن و ڕوو بەڕوو بوونەوەت بۆ دوژمنەکەت ئاشکرا بکەیت، ئەمە لەهیچ لۆژیکێکی سەربازیی و سیاسیدا جێی نابێتەوە.

ئەگەر دەوڵەتی تورکیا ئەوە بەدەستدرێژیی بۆ سەر دەوڵەتەکەی دەزانی، ڕێگای لەبەردەمە بۆ دەربازبوون تاکە ڕێگاش سەلماندنی مافی گەلی کوردە لەسەرخاکی کوردستان.

باوەڕم وایەنابێت پەرچەکرداری P. K. K بەدەستدرێژیی و سنوور بەزێنی لەقەڵەم بدرێت، چون (مەسعود محەمەد) وتەنی (کورد لەحاڵ و بارێکدا نەبووە دەستدرێژیی لێبوەشێتەوە، ئەوەی تێڵای کوردی بەرکەوتبێت خۆی هاتۆتە بەر تێڵاکەی) .

ئاخر ئەوە کوردو P. K. K نییە خاکی تورك و مافی تورکی زەوت کردبێت بەڵکو ئەوە تورکە وڵاتی کوردانی داگیرکردووە، ئەوە کورد و گەریلانییە تیۆری زمانی خۆری کردبێتە دروشم بەڵکو ئەوە دەوڵەتی تورکە، ئەوە کورد و P. K. K نییە شەش سەدە بێت وڵاتی تورك پارچە پارچە بکەن و گوندەکانیان خاپووربکەن و هاوڵاتیانیان ئاوارەی تاراوگە بکەن بەڵکو ئەوە پێچەوانەکەیەتی.

کاتێك تورك و دەوڵەتەکەیان بەر تێڵای کورد دەکەون ئۆباڵەکەی لەئەستۆی خۆیانە چونکە ئەوان سەرچاوەی نائارامیی و کارەسات و جەنگ و هەموو ئەو ڕەهەندە خراپانەن بەهۆی چەوساندنەوەی کوردەوە سەرچاوەیان گرتووە.

لاموایە بالۆرەی بەتیرۆریست لەقەڵەمدانی P. K. K و تەڤگەری ڕزگاریخوازیی کورد تەنیا دەتوانی سەرانی تورك و هاوپەیمانەکانیان ڕازی بکات و هەموو ئەوانیتری دەرەوەیان چاك لەوە گەیشتوون P. K. K نوێنەری دۆزی ڕەوای گەلێکە.

کورد دەیەوی لەسەر خاکی خۆی دەسەڵات وەدەست بگرێت و کۆتایی بەداگیرکاریی بهێنی بۆ ئەو مەبەستەش ڕێگای سیاسەت و جەنگ هەرکامیانی بەسەردا سەپا بووبی گرتوویەتیە بەر، هەرچەند زۆربەی جار سیاسەت ئاوێزانی توندوتیژیی و جەنگ بووە، میلز- دەڵی (هەموو سیاسەتێك جۆرێکە لە کێشمەکێش لەپێناو دەسەڵاتدا، توندوتیژیش دوا پلەی دەسەڵاتە) .

سیاسەتی کوردییش کێشمەکێشی کردووە بۆ بەرقەرارکردنی دەسەڵاتی نەتەوەیی و کۆتایهێنان بە عەهدی داگیرکەرانی کوردستان جا با ئەم سیاسەتە گەیشتبێتە دوا پلەکەشی کە توندوتیژییە.

ماوەتەوە بڵێم تورکیا ناتوانێت بە بەتیرۆریست لەقەڵەمدانی P. K. K کێشەی کورد کۆتایی پێبهێنێت و داگیرکارییەکانی ناگاتە دوا قۆناغ و وێستگە، لەبەرئەوە وەهمێکی ترسناکە وا بیربکاتەوە بەکۆتایی هێنان بە P. K. K (کەکارێکی ئەستەمە) لەگەڵیدا کۆتایی بەدۆزی گەلێك دی.

دەوڵەتی تورکیا تاکە یەك ڕێگای لەپێشە ئەویش سەلماندن و چەسپاندنی گشت مافەکانی نەتەوەی کورد، لەم ڕێگەیەوە ئاشتی و هێمنی یەکجاریی لەتورکیا مسۆگەر دەکرێت.

ئەگەر دەوڵەتی خوازیاری ئاشتی و بەرقەراربوونی ئاسایشە پێویستە لەسەرەتای هەنگاودا بەئەندازەیەك مافی کورد بەڕەسمی بناسی تەنانەت ڕێگر نەبێت لەبەردەم دەوڵەتی کوردیدا، ئاخر ناپلیۆن – وتەنی (تەنیا بەگوتنی ئاسایش و ئاشتی، هێمنی بەرقەرار نابێت) .